

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Філософський факультет

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія загальна»

Освітня програма - «Початкова освіта»

Спеціальність - 013 «Початкова освіта»

Галузь знань - 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від « 29 » серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологія загальна
Викладач (-і)	кандидат психологічних наук, доцен Іванцев Людмила Ігорівна
Контактний телефон викладача	0505085558
E-mail викладача	liudmyla.ivantsev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна/заочна/дистанційна
Обсяг дисципліни	90год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=118&id_cou=2304
Консультації	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Психологія загальна» є базовою складовою частиною дисциплін гуманітарного циклу нормативного блоку, яка передбачена для вивчення студентами вищих навчальних закладів і складає фундамент професійної підготовки педагогів.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні теорії, концепції, категорії, принципи та методи психології, механізми функціонування психіки людини, закономірності розвитку та формування особистості. Дисципліна поєднує теоретичні та прикладні аспекти таких галузей знань як «Психофізіологія», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», та ін.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – сформувати у студентів поняття про наукову психологію (її основні категорії, закони, практичні можливості), закласти фундамент психологічних знань, ознайомивши студентів з найзагальнішими поняттями, проблемами та закономірностями психічної діяльності людини.</p> <p>Оволодіння курсом психології передбачає не просто засвоєння певних знань, але і формування психологічної культури. Вона включає в себе комплекс психологічних вмінь та знань, які необхідні для розв'язання різноманітних психологічних проблем, які виникають в професійному та приватному житті людини.</p> <p>Цілі курсу : ознайомити студентів із категоріально-термінологічним апаратом психології; з актуальними проблемами сучасної психології, історією її розвитку, предметом, об'єктом та методами психологічного дослідження; поглибити знання про сутність, закономірності, принципи функціонування психіки людини; умови і чинники виникнення, прояву та розвитку у людини психічних процесів, станів та властивостей; факторами розвитку особистості, умовами її становлення у діяльності та спілкуванні; сформувати уміння застосовувати психологічні знання, принципи, методи для вирішення професійних завдань у сфері професійної діяльності.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальні компетентності :</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації з різних джерел; - здатність генерувати нові ідеї (креативність); - здатність бути критичним і самокритичним; - здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно; - здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність діяти соціально відповідально та свідомо; - здатність та готовність швидко й успішно опановувати інноваційні технології, набувати знань та вмінь, здатність до саморозвитку і модернізації власної діяльності; 	

- здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій;
- здатність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; ставитися з повагою до різноманітності і мультикультурності.

Фахові компетентності:

- готовність до практичного використання системи психологічних знань, умінь і навичок у навчальному процесі початкової школи;
- вільне володіння навчальним матеріалом, методами психологічного дослідження;
- здатність до застосування психологічних знань про особливості засвоєння навчального матеріалу учнями початкової школи у відповідності з їхніми індивідуальними та віковими характеристиками сприймання, уваги, уваги, пам'яті, мислення; вміння застосовувати ці знання при моделюванні ситуацій навчання, виховання й розвитку молодших школярів;
- спроможність урахувати у професійній діяльності тип темпераменту, вік, стать, антропологічні ознаки учнів;
- володіння психологічними методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів дітей і спроможність їх урахування у проектуванні педагогічного процесу;
- здатність до застосування знань про особливості комунікативної діяльності учнів класу / учня початкової школи, взаємостосунки вчителя та учнів, закономірності педагогічного спілкування, соціальної ситуації, ситуацій міжособистісної взаємодії; вміння застосовувати ці знання у моделюванні навчально-виховного процесу в початковій школі;
- здатність до адекватного усвідомлення особистісно-професійних якостей, самопізнання, самооцінки як підґрунтя формування критичного, гуманістично орієнтованого мислення вчителя початкової школи, емоційної усталеності, розвитку проникливості;
- інтелектуальна здатність до бачення, постановки й розв'язання проблем особистісного зростання учня;
- сформованість психологічного мислення вчителя початкової школи; його готовність до природовідповідних дій у процесі навчання (чуття самого себе й міри власних дій як першого вчителя);
- здатність до самоусвідомлення, саморозвитку, вдосконалення з високим рівнем автономності.

Програмні результати навчання :

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання;
- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань;
 - здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;
 - формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника;
 - взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності;
 - відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;
 - демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні :

знати:

- етапи становлення психології як окремої науки;
- закономірності та дослідницькі методи психології загальної;
- категоріальний апарат психології загальної;
- психічні процеси, стани і властивості людини;
- характеристики людської особистості та їхній прояв у різних видах діяльності;
- індивідуально – психологічні якості та властивості особистості.

вміти:					
<ul style="list-style-type: none"> - вільно та осмислено використовувати термінологічний апарат загальної психології; - застосовувати у практичній психологічній діяльності основні методи дослідження загальної психології; - визначати характеристики та особливості прояву різних психічних процесів, станів і властивостей людини залежно від ситуації та обставин; - розрізняти індивідуально – психологічні якості та властивості, а також характеристики людської особистості в цілому, з метою найефективнішої взаємодії в різних видах діяльності. 					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			12 / 8		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18 / 2		
самостійна робота			60 / 80		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий вибірковий		
1й семестр	013 Початкова освіта	1курс	Обов'язковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконан ня
ЗМ 1. Тема 1. Предмет, завдання та розвиток психології. Психологія як система знань. План 1. Предмет та завдання психології як науки. 2. Етапи становлення та розвитку психології. 3. Основні школи, напрями, концепції у психології. 4. Теоретико-методологічні основи психологічної науки: методологія, принципи та етапи проведення дослідження. 5. Класифікація та характеристика основних методів психологічного дослідження.	лекція - 2 год семінарсь ке заняття - 2 год	1.Варій М. Й. Загальна психологія: Підручник / М. Й. Варій. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. 2.Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-kripchenko-ov-.html 3.М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є вид. випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с . 4.Основи психології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. /О. В. Киричук, В. А. Роменець, Т. С. Кириленко та ін. ; за заг. ред.:О. В.	Підготувати термінологічний словник основних понять. - Опрацювати і законспектувати (на вибір): * За підручником : Ярошевський М.Г. «История психологи. От античности до серед. XX века» визначити основні віхи становлення психологічних знань першої половини XIX ст. * Прочитати розділ «Спостережливість як професійно важлива якість людини» (Регуш Л.О. «Практикум із постереження та спостережливості»). Звернути увагу на запропоновані автором вправи для	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); 1б. за індивідуально-самостійну роботу до теми	Протягом 1 семестру 2 тиждень

		Киричука, В. А. Роменця. - 6-е ви д., стер. - К. : Либідь , 2006. -631 с .	розвитку спостережливості. Розробити таблицю – схему з короткою характеристикою етапів становлення психології. *Підготувати реферати (доповіді). 8 год.		
<p>Тема2. Розвиток психіки у філогенезі. Поява та розвиток свідомості</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поява і розвиток форм психічного відображення у тварин. 2. Механізми відображувальної діяльності на різних стадіях розвитку психіки. 3. Відмінність психіки людини від психіки тварин. 4. Суспільно-історичний характер свідомості. 5. Свідомість та її структура. Свідоме й несвідоме в психічній діяльності людини. 	семинарське заняття – 2 год	<p>1.Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-kripchenko-ov.html</p> <p>2.М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є ви д., випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с .</p> <p>3.Основи психології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. /О. В. Киричук, В. А. Роменець, Т. С. Кириленко та ін. ; за заг. ред.:О. В. Киричука, В. А. Роменця. - 6-е ви д., стер. - К. : Либідь , 2006. -631 с .</p> <p>4.Психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Л. Трофімов,В.В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л. Трофімова. - 3-євид., стер. - К. : Либідь , 2001. – 560 с.</p>	<p>Підготувати термінологічний словник основних понять.</p> <p>- Опрацювати та законспектувати розділ « Онтогенез психіки » М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посібн.- 2-ге вид., допов._К.:Вища шк., 2001. С. 136-162.</p> <p>- Опрацювати та законспектувати розділ « Ненормативний психічний розвиток» М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посібн.- 2-ге вид., допов._К.:Вища шк., 2001. С. 162-182.</p> <p>Підготувати реферати (доповіді):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тлумачення понять свідомості та самосвідомості у провідних психологічних теоріях. 2. Роль спадкового зв'язку людських поколінь в історичному розвитку психіки. <p>* Виконати самостійну роботу з практичних завдань до теми. 10 год.</p>	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); самостійна 2б. за індивідуально-самостійну роботу до теми	4 тиждень

<p>ЗМ 2. Тема 3. Відчуття і сприймання як пізнавальні процеси. План 1. Поняття про відчуття та сприймання як початкові ланки пізнавального процесу. 2. Нейрофізіологічні механізми відчуттів та сприймання. 3. Класифікація видів відчуттів та сприймання. 4. Властивості й закономірності відчуттів та сприймання. 5. Відчуття та сприймання як активні процеси пошуку й обробки інформації.</p>	<p>лекція – 2 год семінарське заняття – 2 год</p>	<p>1. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-kripchenko-ov.html 2. Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко ; М-во освіти і науки України . - 3-тє вид., переробл. та допов. - К. : ЦУЛ, 2008. – 271 с. 3. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є ви д., випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с . 4. Основи психології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Киричук, В. А. Роменець, Т. С. Кириленко та ін. ; за заг. ред.: О. В. Киричука, В. А. Роменця. - 6-е ви д., стер. - К. : Либідь , 2006. – 631 с .</p>	<p>Підготувати термінологічний словник основних понять. * Побудувати таблицю і описати структуру процесів відчуття та сприймання. * Виконати самостійну роботу з практичних завдань до теми. * Підготувати реферати (доповіді) 6 год</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); 1б. за індивідуально-самостійну роботу до теми</p>	<p>5 тиждень</p>
<p>Тема 4. Пам'ять План 1. Поняття про пам'ять та її природу. Теорії пам'яті. 2. Класифікація та різновиди пам'яті. 3. Процеси та закономірності пам'яті. 4. Індивідуальні особливості і типи пам'яті. 5. Розвиток пам'яті у дітей.</p>	<p>лекція – 2 год. семінарське заняття – 2 год.</p>	<p>1. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-kripchenko-ov.html 2. Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко ; М-во освіти і науки України . - 3-тє вид., переробл. та допов. - К. : ЦУЛ, 2008. – 271 с. 3. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є ви д., випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с . 4. Павелків Р.В. Загальна психологія.</p>	<p>Підготувати термінологічний словник основних понять. - Опрацювати та законспектувати : * Історіогенез та онтогенез пам'яті. * Дати анотацію науковій праці Лурія А.Р. «Маленькая книжка о большой памяти». Хрестоматия по психологии./ Под ред. А.В. Петровского. — М., Просвещение 1987. — С.263-270. * Скласти банк психодіагностичних методик дослідження пам'яті.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); 1б. за індивідуально-самостійну роботу до теми</p>	<p>6 тиждень</p>

		Підручник. – К.: Кондор, 2009 – 576 с 5.Основи психології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. /О. В. Киричук, В. А. Роменець, Т. С. Кириленко та ін. ; за заг. ред.:О. В. Киричука, В. А. Роменця. - 6-е вид., стер. - К. : Либідь , 2006. –631 с .	* Виконати самостійну роботу з практичних завдань до теми. 6 год.		
Тема 5. Мислення План 1. Поняття про мислення. Функції мислення. 2. Мисленнєві операції та їх функції. 3. Логічні форми мисленнєвого процесу. 4. Види мислення, їхні особливості та характер взаємодії. 5. Індивідуальні особливості мислення. 6. Поняття про інтелект.	семінарське заняття - 2 год.	1.Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-kripchenko-ov-.html 2.Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посіб. для студ.вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко ; М-во освіти і науки України . - 3-те вид., переробл. та допов. - К. : ЦУЛ, 2008. – 271 с. 3. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є вид., випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с . 4. Психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Л. Трофімов,В.В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л. Трофімова. - 3-є вид., стер. - К. : Либідь , 2001. – 560 с.	Підготувати термінологічний словник основних понять. - Опрацювати і законспектувати: 1.Сутність та теорії інтелекту. 2.Динаміка та фактори, що обумовлюють інтелект. 3. Види інтелекту. 4.Вимірювання інтелекту. Дати аналіз роботи Москалець В. П. Сутність інтелекту, мислення, мовлення, свідомості як психофункціональних данностей / В. П. Москалець // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2014. - № 4 (58). *Опрацювати методики та написати звіт: Методика «Тип мислення»; - Методика дослідження індивідуального стилю мислення. 6 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); 1б. за індивідуально-самостійну роботу до теми	7тиждень

<p>ЗМ 3. Тема 6. Емоції та почуття. План 1. Емоції та почуття. Функції емоцій та почуттів. 2. Психологічні теорії емоцій. 3. Види емоцій та почуттів. 4. Форми переживання емоцій та почуттів. 5. Розвиток і виховання культури емоцій та почуттів у дітей.</p>	<p>лекція – 2 год. семинарське заняття - 2 год.</p>	<p>1. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка ; М-во освіти і науки України, Київ: ун -т ім. Бориса Грінченка. - К. :ЦУЛ,2012.–295 с. 2. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologya-kripchenko-ov.html 3. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є вид., випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с. 4. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник. – К.: Кондор, 2009 –576 с. 5. Психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л. Трофімова. - 3-є вид., стер. - К. : Либідь, 2001. – 560 с.</p>	<p>Підготувати термінологічний словник основних понять. - Опрацювати і законспектувати: 1. Динаміка наукових уявлень про виникнення і перебіг емоцій. 2. Характеристика емоційності як особистісної риси. 3. Основні форми переживання емоційних станів людиною. Фрустраційні емоції. *Підготуватись до диспуту: Емоційна зрілість: шлях до гармонізації внутрішнього світу особистості». * Виконати самостійну роботу з практичних завдань до теми. 6 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); 1б. за індивідуально-самостійну роботу до теми</p>	<p>8 тиждень</p>
<p>ЗМ 4. Тема 7. Психологія особистості. План 1. Поняття особистості у психології. Людина, індивід, особистість, індивідуальність. 2. Класифікація типів та природа особистості у психологічних теоріях. 3. Структура особистості. 4. Спрямованість особистості. 5. Свідоме і несвідоме у структурі особистості. Самосвідомість «Я-</p>	<p>лекція – 2 год. семинарське заняття - 2 год.</p>	<p>1. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologya-kripchenko-ov.html 2. Москалець В.П. Психологія особистості [текст] навч. посібник Київ.: «Центр учбової літератури», 2013.-416 с. 3. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд.</p>	<p>Підготувати термінологічний словник основних понять. - Опрацювати і законспектувати: Проблеми особистісного зростання *Підготуватись до диспуту: «Формування особистості в сучасному суспільстві» Підготувати доповідь до тем : « Психологія особистості : загальна психологічна</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); 1б. за індивідуально-самостійну роботу до теми</p>	<p>10 тиждень</p>

концепція» та її компоненти.		- 3-є ви д., випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с . 4. Психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл . / Ю. Л. Трофімов,В.В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л . Трофімова. - 3-євид., стер. - К. : Либідь , 2001. – 560 с.	характеристика, структура та розвиток», «Психологічні механізми психологічного захисту» . * Виконати самостійну роботу з практичних завдань до теми. 6 год.		
<p>Тема 8. Психологія міжособистісних взаємодій.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про спілкування. Функції та форми спілкування. 2. Структура, види та засоби спілкування. 3. Стили та ефективність спілкування. 4. Міжособистісні стосунки як основа соціалізації особистості. 5. Класифікація груп у психології. 	семінарське заняття - 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Варій М. Й. Загальна психологія: Підручник / М. Й. Варій. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. 2. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-kripchenko-ov.html 3. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є ви д., випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с . 4. Психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл . / Ю. Л. Трофімов,В.В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л . Трофімова. - 3-євид., стер. - К. : Либідь , 2001. – 560 с. 	<p>Підготувати термінологічний словник основних понять.</p> <p>- Опрацювати і законспектувати: *Кризи і конфлікти в житті людини. *Сприймання і розуміння людьми один одного як аспект міжособистісного спілкування.</p> <p>*Опрацювати методичку та написати звіт: Тест К.Томаса – визначення стилю поведінки в конфліктній ситуації. 6 год.</p>	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); 1б. за індивідуально-самостійну роботу до теми	12 тиждень

<p>ЗМ 5. Тема 9. Індивідуально-психологічні властивості особистості План 1. Темперамент : сутність та теорії темпераменту; характеристика типів. 2. Характер: поняття про характер, структура характеру; підходи до типології характерів. 3. Здібності : характеристика здібностей, бдарованісті, таланту та геніальності; творчість людини.</p>	<p>лекція – 2 год. семинарське заняття - 2 год.</p>	<p>1.Варій М. Й. Загальна психологія: Підручник / М. Й. Варій. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. 2.Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. К., 2011// http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-kripchenko-ov-.html 3.М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є вид., випр. - К. : Вища шк., 2004. – 487 с . 4. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник. – К.: Кондор, 2009 –576 с. 5. Психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. ; за Трофімова. - 3-є вид., стер. - К ред. Ю. Л. : Либідь , 2001. – 560 с.</p>	<p>Підготувати термінологічний словник основних понять. - Опрацювати і законспектувати: 1. Конституційні теорії темпераменту (Кречмер, Шелдон, Сіге) 2. Особливості виховання і навчання дітей різного віку залежно від типу темпераменту. 3. Основні типи акцентуацій рис характеру. Аналіз їхнього впливу на поведінку і діяльність людини. 4. Механізми, прийоми, способи прискорення розвитку людських здібностей. * Виконати самостійну роботу з практичних завдань до теми. 6 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі або за підготовку і презентацію доповіді); 1б. за індивідуально-самостійну роботу до теми</p>	<p>14 тиждень</p>
---	---	--	--	--	-------------------

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Структура розподілу балів, які студенти упродовж семестру можуть отримати (максимальну кількість балів – 50 б.): Усні та письмові відповіді - 5б. (5×3=15б.) Тестові завдання - 5б. (5×4 =20б.) Самостійна робота – 10б. Контрольна робота – 5б. Загальна кількість – 50 балів. Підсумковий контроль - екзамен (в екзаменаційному білеті 4 питання, які максимально оцінюються –50 балів) Сумарна кількість – 100 балів. Підсумок викладається за національною шкалою:</p>
--	---

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Критерії оцінювання

В основу системи оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни «Психологія загальна» закладені наступні критерії:

- 1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни;
- 2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам курсу;
- 3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння його вербалізувати;
- 4) вміння творчо мислити, давати своє бачення і розуміння поставлених завдань («побічний продукт» діяльності)

Виходячи з цього, оцінка **«відмінно»** ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем дисципліни, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. При цьому знання повинні бути осмисленими, що проявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до рішення завдання не тільки у форматі репродукції, але й креативного мислення.

Оцінка **«добре»** ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем з предмету, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).

Оцінка **«задовільно»** ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з дисципліни, які при цьому не завжди точно ним розуміються і не достатньо повно вербалізуються.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем навчальної дисципліни, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.

Вимоги до письмової роботи

За умови виконання контрольної роботи у письмовому вигляді, її зміст та оформлення повинні задовольняти

наступним вимогам:

- формалізовані завдання мають бути рівнозначної складності, розв'язання яких потребує уміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни, на виконання яких необхідно до двох академічних годин (одна пара);
- усі завдання контрольної роботи повинні мати професійне спрямування, а їх вирішення – вимагати від студентів не розрізнених знань окремих тем і розділів, а їх інтегрованого застосування.;
- кожне завдання контрольної роботи, як правило, повинно розпочинатися словами, а саме: визначити..., обґрунтувати..., проаналізувати..., дати оцінку... і т. п.

При їх вирішенні студент повинен продемонструвати не лише репродуктивну, а творчу, розумову діяльність.

За умови проведення контрольної роботи (модульного зрізу) у вигляді тесту, її зміст та оформлення повинні задовольняти вимоги:

- пакет тестових завдань повинен мати не менше 30 варіантів. Кожен варіант повинен містити 20 завдань тестової форми, відповіді на які вимагають знань з усього курсу, термін виконання яких знаходиться в межах однієї академічної години.

При розробці критеріїв оцінки за основу береться повнота і правильність виконання завдань. Окрім цього враховується здатність студента: диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; застосовувати правила й методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях; вміння інтерпретувати, аналізувати, давати оцінку фактів, подій; викладати матеріал логічно, послідовно з дотриманням вимог ЄСКД та ЄСТД.

Оцінка за виконання контрольної роботи чи тестової форми контролю виставляється за чотирибальною системою:

- ✓ “відмінно”(80% і більше)- студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі факти, явища та ідеї; має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності, вміє ставити і вирішувати проблемні питання, виявляти особисте ставлення до неї;
- ✓ “добре”- студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, намагається аналізувати і систематизувати інформацію, застосовувати загальновідомі докази у власній аргументації (70%-79, 9%); знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження

	<p>власних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях (60% - 69,9%); студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях (50% - 59,9%);</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ “задовільно” - студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, відповідь його правильна, але не достатньо осмислена, вміє застосовувати знання при розв’язуванні задач за зразком (40%-49,9%); студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з неточностями дати визначення понять, сформулювати правило (30%-39,9%); студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити, або повторити за зразком певну операцію, дію (25%-«9,9%); ✓ “незадовільно”(до 25%) - студент відтворює менше половини навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання; фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об’єкт вивчення, має здатність елементарного викладу думки; може розрізняти об’єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
Семінарські заняття	<p>На кожному семінарському занятті оцінювання здійснюється на основі таких критеріїв: відповідність змісту виступу студента до змісту питань, що обговорювалися на семінарі; активність студента на семінарському занятті; уміння вести дискусію; толерантність при веденні дискусії; обґрунтованість власних суджень; посилення при дискусії (виступах) на першоджерела; вміння використовувати теоретичні знання для розв’язання вузлових проблем, практичних задач тощо; вміння використовувати матеріал попередніх курсів під час роботи на семінарському занятті; вміння використовувати наочні наявні засоби; вміння робити презентацію з вибраної теми з використанням комп’ютерних технологій; вміння представити результати самостійної творчої роботи.</p> <p>Глибину знань студентів з теми семінарського заняття перевіряється шляхом написанням самостійних робіт, термінологічного диктанту тощо. Порядок набирання балів за семінарські заняття визначається візиткою навчальної дисципліни. До прикладу: опитування на семінарських заняттях (максимум 5 б.); підготовка і презентація реферату (максимум 5б); індивідуально-самостійнаа робота до кожної модульної теми дисципліни (максимум 5 б.).</p> <p style="text-align: center;">Теми семінарських занять</p> <p>Тема1. Предмет, завдання та розвиток психології. Психологія як система знань. (2 год).</p> <p>Тема 2. Розвиток психіки у філогенезі та історіогенезі. Онтогенез психіки. (2год.)</p>

	<p>Тема 3. Відчуття і сприймання як пізнавальні процеси. (2год).</p> <p>Тема 4. Пам'яті (2 год).</p> <p>Тема 5. Мислення (2 год).</p> <p>Тема 6. Емоції та почуття (2 год).</p> <p>Тема 7. Психологія особистості (2 год)</p> <p>Тема 8. Психологія міжособистісних взаємодій. (2год).</p> <p>Тема9. Індивідуально-психологічні властивості особистості: темперамен, характер, здібності. (2год)</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умови допуску до підсумкового контролю(екзамен) передбачають виконання студентом навчальної програми курсу з обов'язковим виконанням її складових (відвідування лекційних, практичних занять, виконання вчасно самостійної роботи, написання рефератів, модульних тестів та підсумкової контрольної роботи).</p> <p>Для допуску до екзамену студент має виконати всі завдання та набрати впродовж семестру мінімум 25 балів.</p>

7. Політика курсу

Політика курсу «Психологія загальна» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, які слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт, а саме : виконання самостійної роботи, конспектування вказаної літератури, яка виносить до кожної теми на практичних заняттях; написання тестових завдань до змістових модулів, реферату та словника психологічних термінів. У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю(у разі якщо він не відпрацює пропущені заняття і не виконає обов'язкову навчальну програму). Якщо студент не ліквідував заборгованість і не набрав мінімум 25 балів, він буде спрямований на повторне вивчення навчальної дисципліни. Студент набирає 50 балів за роботу впродовж семестру (мінімум -25) та 50 балів – за іспит. Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності.

8. Рекомендована література

Рекомендована література

1. Варій М.Й. Загальна психологія. : підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ М.Й. Варій - [3-те вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с.
Режим доступу : http://khoeti.com.ua/library/spec/pdf/Zagalna_Psihologia-Variy.pdf
2. Варій М. Й. Загальна психологія: Підручник / М. Й. Варій. – К.: «Центр учбової літератури», 2012.
3. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова , О. В. Пасека ; М-во освіти і науки України, Київ. ун -т ім. Бориса Грінченка. - К. : ЦУЛ,2012. – 295 с.
4. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. /С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко та ін. ; за заг. ред.С. Д. Максименка. - 2-е вид., перероб. і доп. - Вінниця : Нова Книга,2004. – 701 с.
Режим доступу : <http://194.44.152.155/elib/local/sk676290.pdf>
5. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005. – С.464
Режим доступу :
<http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-skripchenko-ov.html>
6. Загальна психологія : хрестоматія : навч. посіб. для студ. вищ.навч. закл. / упоряд.: О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська,З. В. Огороднійчук та ін. - К. : Каравела, 2008. – 640 с. - (Вища

освіта в Україні).

7. Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посіб. для студ.вищ. навч. закл. / С. Д. Максименко ; М-во освіти і науки України . - 3-тє вид., переробл. та допов. - К. : ЦУЛ, 2008. - 271 с.

Режим доступу : <https://subject.com.ua/pdf/354.pdf>

8. Максименко С. Д., Зайчук В. О., Клименко В. В. та ін. Загальна психологія: Підручник / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, М. В. Папуча, В. О. Соловієнко; за ред. С. Д.Максименка. – Вінниця: «Нова книга», 2004.

9.Москалець В. П. Загальна психологія: Матеріали для самостійного опрацювання / В. П. Москалець. – Електронна бібліотека ПНУ ім. В. Стефаніка.

10. Москалець В. П. Психологія особистості[текст] навчальний посібник. – К. «Центр учбової літератури», 2013. - 416 с.

11. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ.пед. навч. за кл. / П. А. М'ясоїд. - 3-є ви д., випр. - К. : Вища шк., 2004. –487 с .

12. Основи психології : підруч. для с туд. вищ. навч. за кл. /О. В. Киричук, В. А. Роменець, Т. С. Кириленко та ін. ; за заг. ред.:О. В. Киричука, В. А. Роменця. - 6-е ви д., стер. - К. : Либідь , 2006. –631 с .

13. Основи загальної психології : Навчальний посібник : У 2-х т. / Укл. : Полозенко О.В., Омельченко Л.М., Яшник С.В., Свистун В.І., Стахневич В.І., Мартинюк І.А., Жуковська Л.М. – К.: НУБіП, 2009 – Т.1 – 322 с.; Т.2. – 257 с.

14. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник. – К.: Кондор, 2009 – 576 с.

15. Психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Л. Трофімов,В.В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л . Трофімова. - 3-євид., стер. - К. : Либідь , 2001. – 560 с.

16. Савчин М. В. Вступ до загальної психології: Тексти лекцій / М. В. Савчин. – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького держ. пед.. ун-ту, 2015.

17.Цимбалюк І. М. Психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч.закл. / І. М. Цимбалюк ; М-во освіти і науки України . – К. :Професіонал, 2004. - 214 с.

Додаткова література:

1. Андерсон Дж. Когнитивная психология. – СПб.: Питер, 2002. – 496 с.

2. Введение в психологию / под общ. ред. Проф. А.В. Петровского. – М.: Издательский центр «Академия», 1996. – 496 с.

3. Величковский Б.М. Когнитивная психология. – М.: Изд-во МГУ, 1982. – 336 с.

4. Выготский Л.С. Проблемы эмоций // Вопросы психологии. - № 3, 1958. - С. 125-131.

5. Выготский Л.С. Собр. соч.: В 6 т. - М.: Педагогика, 1982-1984.

6. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. - М.: Изд-во ЧеРо, Омега - Л, 2006. – 336 с.

7. Линдсей П., Норман Д. Переработка информации у человека. (Введение в психологию) – М.: Мир, 1974. – 552 с.

8. Психология индивидуальных различий. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. - М.: Изд-во МГУ, 1982. – 320 с.

9. Психология личности: Тексты. / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, А.А. Пузыряя. - М.: Изд-во МГУ, 1982. – 288 с.

10.Психология личности в трудах зарубежных психологов / Сост. и общ. редакция А.А. Реана. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.

11.Психология личности в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. редакция А.А. Реана. – СПб.: Питер, 2000. – 480 с.

12.Психология психических процессов / Сост. и общ. редакция Л.В. Куликова. – СПб.: Питер, 2001. – 480 с.

13.Психология сознания / Сост. и общ. редакция Л.В. Куликова. – СПб.: Питер, 2001. – 480 с.

14.Психические состояния / Сост. и общ. редакция Л.В. Куликова. – СПб.: Питер, 2000.- 512с.

15. Психология эмоций. Тексты. / Под ред. В.К. Вилюнаса, Ю.Б., Гиппенрейтер. - М.: Изд-во МГУ, 1984. – 288 с.
16. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2005. – 713 с.
17. Солсо Р. Когнитивная психология. – СПб.: Питер, 2002. – 592 с.
18. Хрестоматия по вниманию / Под ред. А.Н. Леонтьева, А.А. Пузыря, В.Я. Романова. - М.: Изд-во МГУ, 1976. – 295 с.
19. Хрестоматия по истории психологии. Тексты. / Под ред. П.Я. Гальперина, А.Н. Ждан. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1980. – 296 с.
20. Хрестоматия по общей психологии. Психология мышления. / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.В. Петухова. - М. : Изд-во МГУ, 1981. – 400 с.
21. Хрестоматия по общей психологии. Психология памяти // Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. - М. : Изд-во МГУ, 1979. – 272 с.
22. Хрестоматия по ощущению и восприятию. / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, М.Б. Михалевской. - М. : Изд-во МГУ, 1981. – 400 с.
23. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности (основные положения, исследования и применение). – СПб: Питер, 2005. – 607 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://lib.pu.if.ua>. - Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.
2. <http://www.nbuv.gov.ua/>- Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
- 3.
4. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
5. <http://www.koob.ru/>- електронна бібліотека «Куб».
6. <http://pro.fpsy.ru/post-name/286/>- федерація психологів-консультантів онлайн.
7. <http://upsihologa.com.ua/>- портал професійних психологів України
8. Куб–електронная библиотека <http://www.koob.ru/>
9. Студентська електронна бібліотека «Читалка» <http://chitalka.info/psy.html>
<http://www.psihu.net/library/file116>

Викладач Іванцев Людмила Ігорівна